

Το Κάστρο της Άρτας

The Castle of Arta

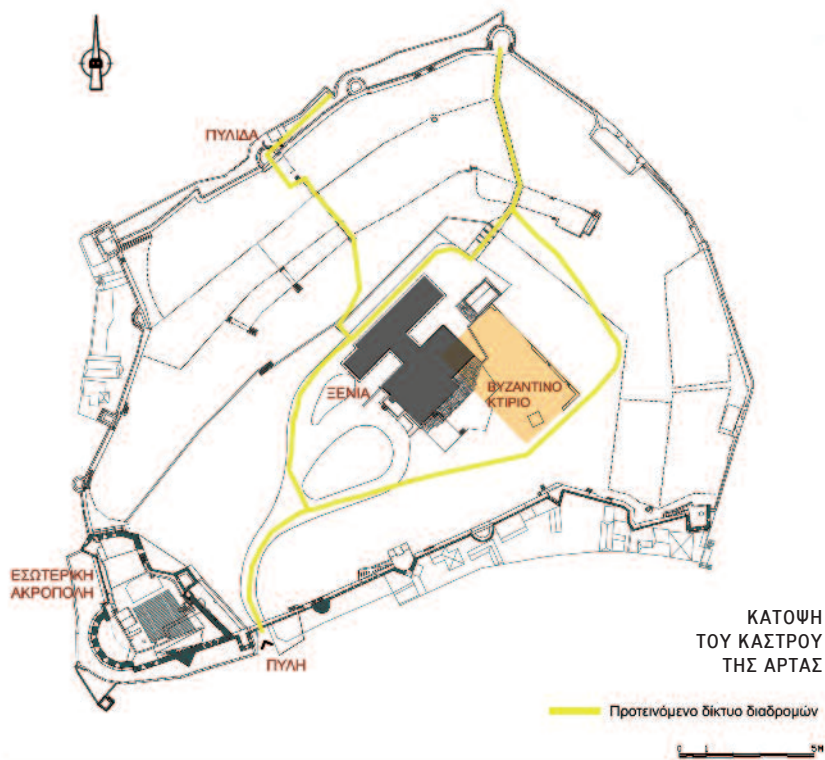
Το Κάστρο της Άρτας

The Castle of Arta

Το Κάστρο της Άρτας αποτελεί έναν αδιάψευστο μάρτυρα της ιστορικής ταυτότητας της πόλης, που κατοικήθηκε και ήκμασε από τους αρχαίους μέχρι και τους μεσαιωνικούς χρόνους. Ογκώδες και επιβλητικό δεσπόζει στο σύγχρονο πολεοδομικό ιστό της Άρτας, καθώς είναι κτισμένο σε λοφίσκο, κοντά στον ποταμό Άραχθο, ορατό σχεδόν εξολοκλήρου από όλες τις πλευρές του. Η μεγάλη έκταση που καταλαμβάνει, αλλά και η αρχιτεκτονική μορφή που φέρει, υποδεικνύουν το κύρος της πρωτεύουσας του Δεσποτάτου της Ηπείρου και το στρατηγικό ρόλο της στην πολεμική ιστορία της ευρύτερης περιοχής.

The Castle of Arta is an enduring witness of the city's history which was inhabited and flourished from the antiquity until the Middle Ages. Large and imposing, located on a low hill, near the river Arachthos and visible from all sides the Castle dominates the modern city of Arta. Its large space and its architectural features reflect the prestige of the capital city of the Despotate of Epirus and its strategic role in the region's war history.

2

Η ίδρυση του Κάστρου στη βορειοανατολική πλευρά της Άρτας δεν επιλέχθηκε τυχαία, καθώς η βόρεια και ανατολική πλευρά του ήταν φυσικά οχυρές από τον ποταμό Άραχθο. Τόσο στη βόρεια όσο και στην ανατολική πλευρά του βυζαντινού Κάστρου σώζονται τμήματα της οχύρωσης της αρχαίας Αμβρακίας, που αποτελούνταν από μεγάλους δόμους, αποδεικνύοντας ότι και οι κάτοικοι της αρχαίας πόλης είχαν αντιληφθεί τη στρατηγικής σημασίας θέση, κατασκευάζοντας στο ίδιο σημείο τα τείχη της πόλης. Η ακριβής χρονολόγηση του Κάστρου δεν είναι εφικτή, καθώς το μνημείο έχει υποστεί πολλές επεμβάσεις στο πέρασμα του χρόνου. Πιθανολογείται ότι οχυρώθηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της μεσοβυζαντινής περιόδου και ανακαινίστηκε στους υστεροβυζαντινούς χρόνους από τον Μιχαήλ Β΄ Κομνηνό Δούκα. Καθ' όλη τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου δέχθηκε πολλές πολιορκίες και επιθέσεις από άλλους Βυζαντινούς ηγεμόνες και από τα στρατεύματα Σέρβων, Αλβανών και των Δυτικών του βασιλιά της Νεαπόλεως Καρόλου II d' Anjou.

The Castle's foundation on the northeast side of Arta was not a random choice since the north and the east sectors were protected by the river Arachthos. In both these sectors parts of the ancient Ambacia's fortification, consisting of large stones, are preserved. This underlines the lasting strategic importance of the location through time. The Castle cannot be accurately dated, since it has undergone numerous modifications during time. It is estimated that the Castle was originally erected in the middle byzantine era and renovated during the late byzantine era by Michael II Comnenos Dukas. During the latter period it was besieged or attacked by armies of other byzantine rulers, Serbs, Albanians and by the king of Naples Charles II d' Anjou.

Το Κάστρο και η πόλη της Άρτας καταλαμβάνονται το 1449 μετά από συνθηκολόγηση από τους Οθωμανούς. Το 1796 έως το 1820 περιέρχεται στην κυριαρχία του Αλή πασά των Ιωαννίνων, ο οποίος το επισκεύασε και το βελτίωσε.

Το Κάστρο έχει τραπεζοειδές σχήμα και έκταση περίπου 9 εκτάρια και σε ορισμένα σημεία φτάνει σε ύψος τα 10 μ. Ενισχύεται από 18 πύργους (ορθογώνιους, ημικυκλικούς, πολυγωνικούς αλλά και τριγωνικούς ψευδόπυργους). Οι ορθογώνιοι και οι ημικυκλικοί πύργοι θεωρούνται βυζαντινοί, ενώ οι πολυγωνικοί και οι τριγωνικοί ψευδόπυργοι χρονολογούνται στην οθωμανική περίοδο. Ένας εσωτερικός περὶδρομος, ο οποίος περιτρέπει όλο το μήκος του Κάστρου, εξασφάλιζε την εσωτερική επικοινωνία των αμυνομένων. Από τους πύργους του Κάστρου αξιοσημείωτος είναι ο ισχυρός πολυγωνικός πύργος που βρίσκεται στη νοτιοδυτική γωνία του τείχους, ο οποίος πλαισιώνεται από δύο μικρότερους τριγωνικούς και χρονολογείται στην ύστερη Τουρκοκρατία.

Η κύρια πύλη βρίσκεται στο νότιο τμήμα του Κάστρου και προστατεύεται στα αριστερά της από έναν τετράγωνο πύργο, ενώ μία

The Castle and the city of Arta were occupied by the Ottomans in 1449 after a treaty. From 1796 to 1820 the Castle remained under the rule of Ali Pasa of Ioannina, who repaired and improved it.

The Castle is built on a trapezoid plan, it occupies 9 acres of land and at some points it reaches a height of 10 meters. It is enforced by 18 towers (of rectangular, semi-circular, polygonal or triangular shape). Rectangular and semi-circular towers, as well as the ramparts, are dated in the byzantine period, while polygonal and triangular towers in the ottoman period. The garrison would guard or defend the Castle using the inner walkway that runs the whole length of the walls. The most notable of the towers is the strong polygonal one which stands in the northwest corner of the walls. It is flanked by two smaller triangular towers and is dated in the late ottoman period.

δεύτερη μικρή πύλη βρίσκεται στη βόρεια πλευρά των τειχών. Το βορειοδυτικό σκέλος των τειχών του Κάστρου της Άρτας ενισχύεται, σε ολόκληρο το μήκος του, με προτείσιμα.

The main gate is in the south sector of the Castle and is protected on its left flank by a rectangular tower. A second small gate is located at the north side of the walls. The northwest part of Castle's walls is longwise enforced by an outwork.

6 | Η εσωτερική ακρόπολη (Outs Καλέ)

Το νότιο σκέλος των τειχών έχει μέτωπο προς τη σημερινή πόλη της Άρτας. Λίγο πριν από το πέρας του, αλλάζει κατεύθυνση προς τα ΝΑ, δημιουργώντας ένα μεγάλο τριγωνικό εσωτερικό χώρο, με είσοδο αριστερά της κύριας πύλης. Πρόκειται για το Outs Καλέ, δηλαδή μία εσωτερική ακρόπολη, το τελευταίο καταφύγιο των αμυνομένων, σε περίπτωση πολιορκίας.

Εντός της ακρόπολης, υπάρχουν δύο κτίρια της εποχής της Τουρκοκρατίας, στο ένα εκ των οποίων βρίσκεται εντοιχισμένη μαρμαρίνη πλάκα με παράσταση λέοντα. Επίσης, σε πηγάδι που υπάρχει στο εσωτερικό της ακρόπολης διακρίνεται στο στόμιό του οικόσημο, που πιθανώς αποδίδεται στην οικογένεια Ορσίνι. Σήμερα, στο Outs Καλέ βρίσκεται υπαίθριο θέατρο, όπου φιλοξενούνται ποικίλου χαρακτήρα εκδηλώσεις.

Στο εσωτερικό του Κάστρου σώζεται αποσπασματικά ένα μεγάλων διαστάσεων βυζαντινό κτίσμα. Πιθανολογείται ότι το βυζαντινό αυτό κτίριο ήταν το μέγαρο των ηγεμόνων του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Πιθανόν, ταυτίζεται με το «βασιλικό ανάκτορο», που αναφέρεται από τον Εβλιγιά Τσελεμπί. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας στο εσωτερικό του κάστρου υπήρχαν πολλά ακόμη κτίρια, τα οποία εξυπηρετούσαν τις ανάγκες της φρουράς, αλλά και των κατοίκων που κατέφευγαν εκεί σε περίπτωση ανάγκης.

The south sector of the walls faces the modern city of Arta. Shortly before its end it turns to the north east and forms a large triangular inner space. The entrance of this triangular space is to the left of the main gate and was protected by a machicolation. This is the “Outs Kale”, the inner acropolis, the last stand of the defenders in case of siege.

Inside the acropolis there are two buildings of the ottoman period. In the wall of one of them a marble slab is embedded on which a lion is engraved. Also a coat of arms engraved on a nearby well’s ledge belongs possibly to the Orsini family. Nowadays an open theater which hosts various events is located inside the “Outs Kale”.

Inside the Castle a large byzantine building is fragmentally preserved. It is possible that this building was the court of the Despotate of Epirus’s rulers. It could be the “royal palace” mentioned by Elviya Çelebi. During the ottoman period many other buildings were inside the Castle which would serve the needs of the garrison and civilians who would resort there in case of danger.

Εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο μνημείο στο πλαίσιο του έργου ΕΣΠΑ

Κατά τη διάρκεια των ετών 2011-15 υλοποιήθηκε το έργο “Αποκατάσταση, συντήρηση και ανάδειξη μεσαιωνικού κάστρου Άρτας” στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΣΠΑ με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έργο αφορούσε σε εργασίες στερεώσεων και περιορισμένων αποκαταστάσεων των φθορών που είχε υποστεί κατά τη διάρκεια αιώνων το μνημείο. Επίσης έπρεπε να αντιμετωπισθούν τα δομικά προβλήματα και να επιτευχθεί η περαιτέρω προστασία του από τη φθορά του χρόνου και τα στοιχεία της φύσης. Στα πλαίσια του έργου έγιναν συστηματικοί καθαρισμοί και αποψιλώσεις της πυκνής βλάστησης, απομάκρυνση των επιχώσεων σε επιλεγμένες περιοχές του κάστρου, αποχωμάτωση λειψάνων βυζαντινών κτιρίων για την μελλοντική προστασία και ανάδειξη τους. Επιπρόσθετα πραγματοποιήθηκε η διαμόρφωση λιθόστρωτων διαδρομών για τη διευκόλυνση των επισκεπτών του μνημείου. Στον περιβάλλοντα χώρο του κάστρου έγιναν επίσης διαμορφώσεις για την ανάδειξή του. Με την ολοκλήρωση του έχει συντηρηθεί και διασωθεί ένα σημαντικό μνημείο της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ηπείρου και ο χώρος είναι πλέον επισκέψιμος για το κοινό.

Συντελεστές

Βαρβάρα Ν. Παπαδοπούλου, *Δρ. αρχαιολόγος,
Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Άρτας*

Φώτιος Βάσσης, *Πολιτικός μηχανικός, επιβλέπων μηχανικός έργου*

Χρυσάνθη Αναγνωστόου, *Αρχιτέκτων μηχανικός,
επιβλέπουσα μηχανικός έργου*

Ευσταθία Καλαμπόκη, *Λογίστρια έργου*

Φωτεινή Παπαρούνη, *Υπόλογος έργου*

Γιάννης Κωτσοκόστας, *Αρχαιολόγος-ιστορικός,
επιμέλεια αγγλικών κειμένων*

Μαρία Νιάρου, *Αρχαιολόγος*

Works carried out on the monument via the NSRF program

The project “Restoration, conservation and enhancement of Arta’s medieval Castle”, co financed by Greece and the European Union as part of the NSRF program, was carried out from 2011 until 2015. The project included works of fastening and of limited restoration of spoilage inflicted upon the monument through centuries. Structural problems also had to be handled and further protection from time and weather conditions had to be ensured. Systematic purifying, vast deforestations, soil removal in selected areas of the castle and in ruinous byzantine buildings for future protection and enhancement were carried out. In addition paved routes for visitors’ facilitation were constructed.

Due to Castle’s enhancement configuration works were also carried out in its surroundings.

Upon the project’s closure an important monument of Epirus’ cultural heritage is conserved and secured, while the site is fully accessible to the public.

Project Contributors

Varvara N. Papadopoulou, *Dr. archeologist,
Director of the Ephorate of Antiquities of Arta*

Fotios Vassiss, *civil engineer, supervisor*

Chrysanthi Anagnostou, *architect, supervisor*

Eystathia Kalampoki, *accountant*

Fotini Paparouni, *financial transactions*

Yiannis Kotsokostas, *archeologist-historian,
English texts*

Maria Niarou, *archeologist*

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Το κάστρο της Άρτας βρίσκεται κοντά στο κέντρο της πόλης και είναι εύκολα προσβάσιμο. Πλησίον του χώρου υπάρχει χώρος στάθμευσης.

Οργανωμένες επισκέψεις

Οι οργανωμένες επισκέψεις πραγματοποιούνται σε συνεννόηση με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας.

Φωτογράφιση, κινηματογράφιση

Επιτρέπεται η ερασιτεχνική φωτογράφιση ή βιντεοσκόπηση. Η επαγγελματική φωτογράφιση ή κινηματογράφιση και η εκμετάλλευση αυτού του υλικού επιτρέπεται μόνο με ειδική άδεια.

ACCESSIBILITY AND VISITORS' SERVICES

The Castle of Arta is near the city's centre and easily accessible. Parking lot is closely available.

Organized visits

Organized visits can be planned via the Ephorate of Antiquities of Arta.

Photo shooting and video recording

Photo shooting and video recording is permitted for private use only. Photo shooting and video recording for professional purposes requires a special license.

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

Αράχθου & Μανωλιάσσης
Άρτα, Τ.Κ. 47100

EPHORATE OF ANTIQUITIES OF ARTA

Arachthou & Manoliassis str
Arta 47100

Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου: «Αποκατάσταση, συντήρηση και ανάδειξη μεσαιωνικού κάστρου Άρτας», με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου 2007-2013.

Work performed under the project: "Rehabilitation, maintenance and promotion of the medieval castle of Arta", co-financed by Greece and the European Union. Operational Program of Thessaly-Central Greece-Epirus 2007-2013.